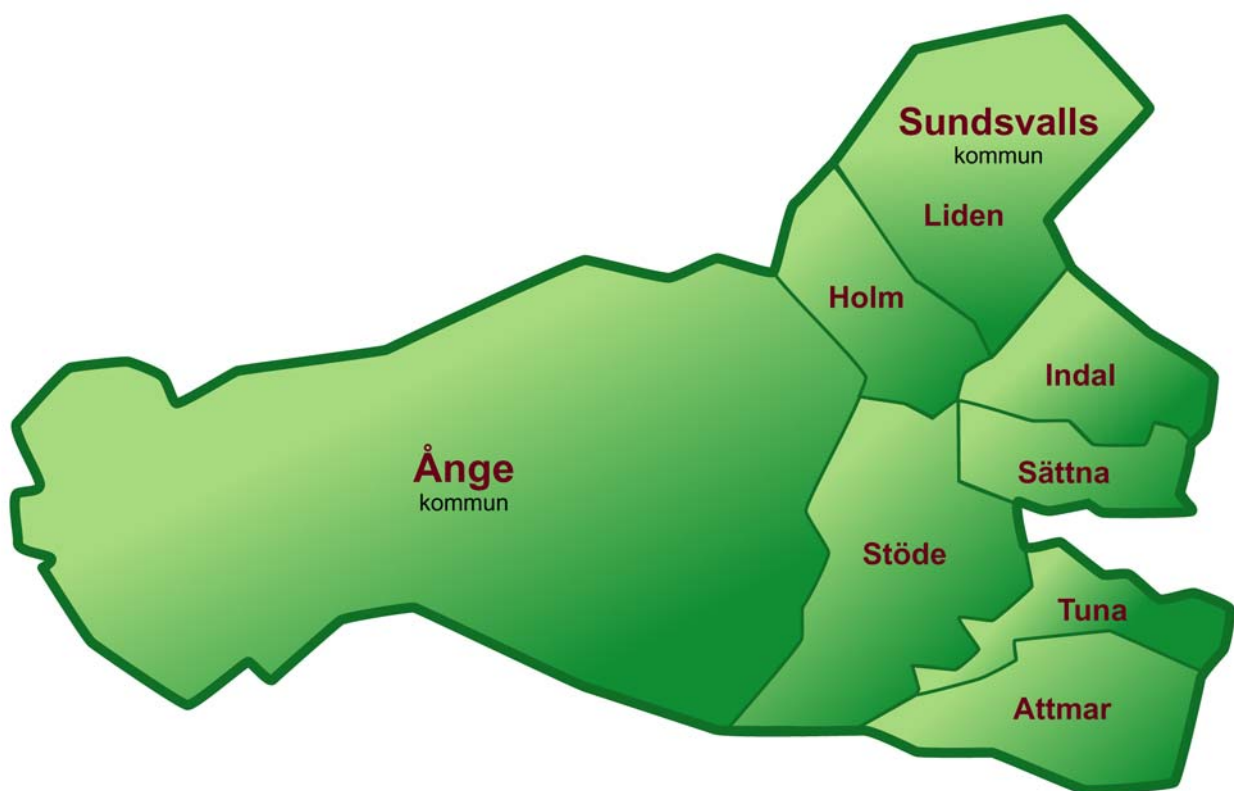

Mittland

- ETT PROJEKT I LEADERS ANDA

Lokalt Utvecklingsprogram
2004 – 2007

Utvecklingsplan för Mittland

INLEDNING

Under lång tid har samverkan i olika former skett mellan aktörer inom de ideella, privata och offentliga sektorerna i Ånge och västra delen av Sundsvalls kommun. Kommunerna har tillsammans i olika perioder haft gemensamma utvecklingsprojekt, gemensam upphandling och dessutom fört dialog med varandra i olika gemensamma frågor. På samma sätt har framförallt de små företagen samverkat med varandra inom hela Mittlandregionen.

Våra älvdalar är bärare av historien och kulturarvet som sammanbindande för de människor som bor i regionen Mittland.

Torps socken i Ånge kommun och delar av norra Hälsingland har arbetat ihop på lokal nivå i Leader 2- programmet genom projektet Leader Mitt i landet.

ÅlstaUtvecklingsCentrum samt Ålsta Folkhögskola i Fränsta och Sundsvall har varit en mångårig återkommande aktör och partner med olika lokala aktörer när det gäller kultur, lokal utveckling och utbildning (folkbildning) inom Mittlandregionen.

Under ett års tid har en arbetsgrupp med representanter för ideella, privata och den offentliga sektorn från bägge kommunerna arbetat med att åstadkomma ett Leaderliknande projekt i Medelpad. Arbetet har till slut resulterat i en ansökan om finansiering av projektet inom åtgärd 3:6 strukturfonden för Mål 1 Södra Skogslänsregionen regelverk.

Mittland-projektet uppfyller väl många av de urvalskriterier och hållbarhetsaspekter som utgör grunden för länets Tillväxtprogram 2004-2007.

Projektet kommer att verka i tillväxtprogrammets samtliga insatsområden.

Ånge kommun är projektägare och slutlig formell beslutsfattare efter beredning av LAG-gruppen.

Projektets verksamhetsområde är hela Ånge kommun och församlingarna Liden, Holm, Stöde, Indal, Sättna, Tuna och Attmar i Sundsvalls kommun.

Ånge kommun har 10 897 invånare, med en befolkningstäthet på 3,7 personer per kvadratkilometer. Av dessa är 5425 personer kvinnor och 5472 män.

Av Sundsvalls kommuns 94.000 invånare bor cirka 14.000 i församlingarna Liden, Holm, Indal, Stöde, Sättna, Tuna och Attmar. Den sammanlagda ytan i detta område är 2.604 kvadratkilometer och där bor 6,1 invånare per kvadratkilometer. Ca 50 procent av befolkningen är 24-65 år. Arbetslösheten för denna del av kommunen är drygt nio procent, mot drygt sex procent för kommunen som helhet. Nettoutpendlingen är 3.512 personer (SCB).

Projektet har fått det naturliga geografiska namnet Mittland som är ett starkt och välkänt varumärke nationellt och internationellt. Sveriges geografiska Mittpunkt på Flataklocken i Munkbysjön med årligen 25.000 besökaren från över 30 olika länder är ett gott exempel på områdets attraktionskraft.

Vi har förbundit oss att följa Leaders fundament som kännetecknas av :

- **Arbetsättet.**

Offentlig, privat och ideell sektor går samman och bildar så kallade trepartnerskap. De bildar en lokal aktionsgrupp (LAG) som är fri att fatta egna beslut.

- **Underifrånperspektiv.**
Arbetet ska ha en lokal förankring. Utgångspunkten måste alltid vara de lokala förutsättningarna och hindren.
- **Nytänkande.**
Insatserna ska vara innovativa i det lokala området och/eller i sitt sammanhang.
- **Överförbarhet.**
Insatserna ska kunna föras över och användas i andra landsbygdsområden.
- **Nätverkande**

Arbetsgruppen för Mittland har varit :

Jan Rylander	Ånge kommun	Offentlig sektor
Eva Groth	Sundsvalls kommun	Offentlig sektor
Lars Edlund	Ålsta Folkhögskola	Offentlig sektor
Lena Schmidt	Företagarföreningen Matfors	Ideell sektor
Jan Erik Eriksson	Munkbysjöns intresseförening	Ideell sektor
Göran Hammarstedt	Företagare Fränsta	Privat sektor
Jan-Erik Larsson	Företagare Matfors	Privat sektor
Sirkku Heiskanen	DetNyaNavet Ek. För.	Administratör
Nils G Johansson	DetNyaNavet Ek. För	Koordinator
Lisa Jonsson	Serus	Konsult

PROJEKTBSKRIVNING

Syfte

Projektets långsiktiga syfte är att skapa en hållbar struktur för lokal utveckling som baseras på lokala förutsättningar och utifrån det lokala engagemanget. Vi ska kunna konkret se att vår region (Mittland) har genererat tillväxt och tilltro till vår gemensamma förmåga att påverka vår omgivning.

Mål

Strukturellt projektmål är att skapa nätverk för initiativrika människor i Mittland. Övergripande mål är att nya företag och arbetstillfällen skapas, samt att lokala krafter i form av ideellt arbetande tas till vara på ett riktigt sätt och att nya människor kommer att flytta till Mittland.

Direkt kvantifierade projektmål är :

- 10 nya företag / ekonomiska föreningar
- 20 nya arbetstillfällen
- 100 deltagare som genomgår utbildning / fortbildning / vidareutbildning

Målgrupp

Målgrupp är de personer som bor och verkar inom Mittland regionen, av vilka unga människor är prioriterade.

Samarbetspartners

Projektägare för projektet är Ånge kommun.

Lokala samarbetspartners är:

Sundsvalls kommun

Ålsta Folkhögskola

Organisation

Den ideella föreningen Mittland kommer att bildas under hösten 2004. Stadgarna har godkänts av Glesbygdsverket med följande motivering:

"Glesbygdsverket har tittat närmare på de av Er inlämnade stadgarna till föreningen MITTLAND för att avgöra hur väl den tänkta föreningen stämmer överens med de tankar som ligger till grund för Leader+ programmet. Glesbygdsverket anser att både de inlämnade stadgarna samt åtföljande diskussioner väl stämmer överens med Leader+ tankarna. Den förening som kommer att bildas kan utgöra en bra grund för den kommande LAG-gruppen".

Föreningen Mittlands stadgar (transumt)

1. Föreningens namn

Föreningens namn är MITTLAND IDEELL FÖRENING

2. Föreningens ändamål

Mittland Ideell Förening skall aktivt arbeta för utveckling av landsbygden i det geografiska område i Sundsvalls och Ånge kommuner inom vilket Leaderliknande projektet Mittland skall bedrivas.

Föreningens arbete skall bedrivas med Leadertankens fundament som grund vilket innebär, underifrån perspektiv och samverkan i ett jämbördigt partnerskap mellan den ideella-, den offentliga- och den privata sektorn i området.

Föreningens styrelse skall utgöra LAG-grupp (Local action group) i Leaderliknande projektet MITTLAND.

3. Styrelse

Föreningens styrelse skall bestå av lägst 7 ledamöter, varav den ideella, den offentliga och den privata skall ha inbördes lika många representanter med hälften vardera från Sundsvalls och Ånge kommuners geografiska områden, därutöver utses en person till ordförande.

Styrelsen skall ha lägst 6 suppleanter med representativ fördelning på liknande sätt som de ordinarie ledamöterna. Styrelse jämte suppleanter väljs för en tid av ett år.

4. Revision

Föreningens förvaltning och räkenskaper skall granskas av två ordinarie revisorer varav den ena skall vara auktoriserad eller godkänd revisor. Som ersättare skall föreningen ha två revisorssuppleanter. Revisorer jämte suppleanter väljs för en tid av ett år.

5. Medlemmar

Var och en som bor eller är verksam inom föreningens och projektets geografiska område och accepterar och respekterar föreningens ändamål och stadgar, samt årsmötets beslut när det gäller medlemsavgift, har rätt att söka och erhålla medlemskap. Medlemskap beviljas av föreningens styrelse. Medlem som bryter mot föreningens stadgar eller motarbetar dess syften kan uteslutas genom beslut av styrelsen.

Strategi och arbetssätt

LAG-gruppen skall förutom att bevilja stöd till lokala aktörer och administrera projektets ramprogram även bedriva breda regionala insatser inom Mittland med rådgivning och stöd till våra målgrupper.

Det gäller att förstärka och ena den enorma kraft som finns hos de lokala utvecklingsgrupperna, föreningslivet och företagen i Mittland. Alla åtgärder och insatser skall ha ett fokus på ekonomisk hållbar utveckling.

Projektets medarbetares årsarbetstid motsvarar tre heltidstjänster. Arbetsuppgifterna är projektledning, administration, ärendeberedning, information, rådgivning och verksamhetsledning.

De gemensamma kostnader i budgeten förutom ramen fördelar sig med 50 % på administration av ramprogrammet och 50% på direkta rådgivnings och stödåtgärder generellt i regionen.

LAG-gruppens ledamöter kommer att användas som resurser internt som externt.

Aktiviteter

Åtgärder i ramprogrammet

Av innehållet i texten under 3:6 Landsbygdsutveckling har vi kunnat utläsa följande:

Att en ökad diversifiering av företagandet bl.a. inom turismsektorn samt samordnad marknadsföring av de kvalitetsprodukter (och tjänster) regionen utvecklar, är önskvärd.

En viktig uppgift i landsbygdens utveckling fullgörs av byalag och andra intresseföreningar. Det ofta starka engagemanget för den egna bygdens utveckling, viljan att medverka i skapande verksamhet som syftar till att skapa arbetstillfällen och säkra service. En höjd kompetensnivå och utveckling av nätverk är förutsättningar för landsbygdens utveckling och diversifiering och ökad IT-användning och utveckling av distansoberoende teknik är viktiga inslag för dess förnyelse. Väsentligt är att de lokala projekten är resultatnriktade.

Åtgärden fokuserar även på att bevara och återskapa traditionella landskaps- och kulturmiljöer samt att utveckla kommersiell verksamhet i anslutning till dessa. Den sociala ekonomin och lokalt utvecklingsarbete är väsentliga även i detta sammanhang. Denna tar vara på ett stegrande intresse för småskaliga lösningar som deltagarna i mindre gemenskaper och byutveckling och fyller en roll för att skapa ny lösningar inom olika samhällsområden som efterfrågas i skiftet mellan industri- och kunskapsamhälle.

För att övervinna svårigheter som bland annat består i en mycket lokal marknad samt bristande finansiell styrka fokuserar åtgärden Landsbygdsutveckling på aktiviteter som understödjer övergången till ekonomiskt bärkraftig verksamhet.

Beskrivningen överstämmer väl med Leaders synsätt och som projektet Mittland avser att följa.

Projektstöd kan beviljas inom åtgärderna:

Landskapsvård

Metodutveckling för framtida självfinansiering av landskapsvårdande åtgärder.

Främjande av turism och småföretagande

Utveckling av nätverk och samverkan mellan privata och ideella aktörer inom turismsektorn.

Utveckling av återkommande publikdragande arrangemang.

Företags- och turismutveckling i samverkan med kommunerna och företagens och turismbranschens organisationer och nätverk.

Byutveckling/lokal utveckling samt skydd och bevarande av kulturarvet.

Nätverksutveckling och gränsöverskridande samverkan

Stimulera tillkomsten av nya lokala utvecklingsgrupper (LUG)

Stimulera och utveckla verksamheter hos de lokala utvecklingsgrupperna och det ideella föreningslivet. Främjande, bevarande och utveckling av verksamheter i och kring våra kulturarv.

Samverkan och kunskapsuppbyggnad för grundläggande behov för landsbygdens ekonomiska utveckling.

Kunskap om lokal utveckling och regionen Mittland i ett större perspektiv

Kunskap om administrativ och ekonomisk projekthantering samt transnationella partnerskap.

Kunskap om projektledning och lokalt utvecklingsarbete

I övrigt kan stöd beviljas för kompetenshöjningsprojekt som gynnar en positiv utveckling i projektplanens anda.

Nationellt och transnationellt utbyte och samverkan.

Nätverksbyggande och stimulerande av regionalt, nationellt och transnationellt samarbete.

Generellt landsbygdsutvecklande åtgärder i regionen

Rådgivning och personligt stöd i landsbygdsutvecklingsfrågor, i företagsfrågor sker samråd med kommunen.

Stimulera lokala utvecklingsgrupper och föreningsliv till att starta nya verksamheter och utveckla gamla, allt i projektets anda.

Stimulera till att starta nya lokala utvecklingsgrupper.

Den övergripande projektplaneringen är indelad i tre faser:

- Etableringsfas
- Delprojekt, spridnings och kommunikationsfas
- Utfasning, avslutning och erfarenhetsspridning

Under etableringsfasen skall LAG-gruppen tillsättas och projektets administration och ledningsfunktioner inrättas. Administrativa rutiner och bedömningskriterier utarbetas.

Etableringsfasen pågår augusti 2004 – november 2004. Under perioden skall även utvärderings- och spridnings/kommunikationsstrategin arbetas fram.

Delprojekt- spridnings- och kommunikationsfasen startar i november 2004 och pågår under hela projekttiden. I december 2004 genomförs en bred informationsinsats i Mittland-regionen om projektet och dess möjligheter. Förutom löpande uppföljning och utvärderingar som beslutas av LAG-gruppen under hela projekttiden, så görs en speciell utvärdering under hösten 2006 för att utröna förutsättningarna för fortsättning efter projekttidens slut.

Utfasning, projektavslut och erfarenhetsspridning sker under perioden januari – juni 2007.

Nyskapande

Nyskapande är att starta och genomföra ett Leaderliknande projekt inom Mål 1 Södra skogs-länsregionen, arbeta med såväl helheten som de specifika delprojekten i ramprogrammet, samt att etablera samarbeten med partners såväl nationellt som transnationellt.

Projektavgränsning

Som tidigare nämnts i texten har vi begränsat LAG-gruppens arbetsområde till följande åtgärdsområden.

- landskapsvård
- främjande av turism och småföretagande
- byutveckling/lokal utveckling samt skydd och bevarande av kulturarvet
- samverkan och kunskapsuppbyggnad för grundläggande behov för landsbygdens ekonomiska utveckling
- nationellt och transnationellt utbyte och samverkan
- generella rådgivnings-, stöd- och mobiliseringsåtgärder inom Mittlandregionen.

Förbättrad jämställdhet

Separata bedömningskriterier med en jämställdhetsaspekt kommer att appliceras vid beredning och beslut i varje projektansökan.

Förbättrad miljö

Separata bedömningsgrunder med en miljöaspekt kommer att appliceras vid beredning och beslut i varje projektansökan.

Landskapsvård är en av de sektorer som har identifierats där åtgärder är nödvändiga. Detta inkluderar bibehållandet av ett öppet landskap och utvecklande av metoder för dess bevarande genom egenfinansierade åtgärder.

I de lokala projekt som direkt berör entreprenörskap och produktion, kommer den hållbara miljöaspekten att finnas med i bedömningen av ansökan. Kommunernas expertkunskaper kommer att anlitas vid behov.

Förväntat resultat – indikatorer

De indikatorer som här anges kommer även att utgöra bedömningsgrund för de projekt som LAG-gruppen har att ta ställning till.

- **Nyskapande arbetstillfällen**

Projektet skall under projektperioden skapa 20 nya arbetstillfällen, fördelade på 40% kvinnor och 50% män.

- **Nyföretagande**

Projektet skall under projektperioden bidra till starten av 10 nya företag och ekonomiska föreningar i regionen, fördelade på 60% kvinnliga initiativ och 40 % manliga initiativ.

- **SME som fått stöd (deltagit i insatser)**

Projektet skall under projektperioden stödja minst 20 SME:s, fördelade på 50% kvinnor och 50% män.

- **Nätverk som får stöd**

Projektet skall under projektperioden stödja minst 10 nätverk, varav åtgärdernas direkta målgrupp skall utgöras av minimum 50% kvinnor.

- **Kunskapsuppbyggnad**

100 deltagare i utbildning/fortbildning/vidareutbildning, fördelade på 50% kvinnor och 50% män

Övriga förväntade resultat, utvärdering/projektredovisning och resultatspridning

Projektperioden gäller augusti 2004 t.o.m. juni 2007, 35 månader. Från start kommer en spridnings- och utvärderingsstrategi att arbetas fram.

Utvärderingsstrategi

Utvärderingen skall fungera som ett återkommande stöd i LAG-gruppens arbete och på ett tidigt stadium kunna säga till om projektet på något sätt "drar åt fel håll" eller att måluppfyllelsen inte fortskrider såsom önskat. Det är LAG-gruppen som ytterst ansvarar för uppföljningen och utvärderingen. Om erfoderlig kompetens saknas kommer extern kompetens att upphandlas.

Det viktigaste processutvärderingen är metod- och mobiliseringsprocessen. Eftersom detta är grundstenen för vårt lokala ekonomiska utvecklingsarbete så kommer fokus på utvärderingen att koncentreras på detta arbete.

Utvärderingsstrategin kommer att arbetas fram under augusti-oktober månad, med samtliga partners involverade. Det är väsentligt att samtliga i partnerskapet känner delaktigheten och samhörigheten med utvärderingsprocessen från start. Annars finns risken att processutvärderingen inte blir det stöd och den hjälp som var tänkt, utan kommer att kännas mer som ett hot.

En första rapport ska presenteras under senare delen av hösten/vintern 2005-2006.

Spridningsstrategi

LAG-gruppen kommer att utarbeta en strategi för sprida resultaten av utvecklingsarbetet inom Mittland.

Spridning skall också ses utifrån ett kommunikationsperspektiv. Eftersom mycket av det lokala utvecklingsarbetet handlar om mobilisering av människor och lokala krafter, så blir kännedom om projektet och den lokala spridningen avgörande. Detta gör att vi ser spridningsstrategin också som en lokal kommunikationsstrategi med både extern kommunikation och spridning samt också inom projektet och dess deltagare. Vi kommer att etablera en webbplats, utöver detta kommer vi att använda oss av de kommunikationskanaler som redan finns etablerade inom ramen för våra partners.

Vi vill också öka kontakterna med andra europeiska partners, varvid vi också vill kommunicera vårt arbete och se andras lokala mobiliseringsarbeten.

Projektredovisning

Projektet kommer att göra två projektredovisningar under 34 månaders perioden. Den första är en halvtidsutvärdering som kommer att vara inriktad på den första projektperiodens process- och mobiliseringsarbete. Den andra är slutredovisningen i slutet av projektperioden. Båda rapporterna kommer att kopplas till den återkommande utvärderingen.

Förväntad verksamhet efter att strukturfondsstödet upphört

Långsiktigheten

Samarbetet mellan den ideella, den privata och den offentliga sektorn i våra två kommuner har en metveten långsiktig strategi. Vi är överens om ett samarbete efter en modell som kan ses som en ”projekttrappa” där det första steget är det här Leaderliknande projektet. Hösten 2006 görs en utvärdering med syfte om att få svaret på om samarbetstanken har bärighet efter denna projekttids slut. Om så är fallet är parterna beredda att fortsätta samarbetet i minst ytterligare ett steg genom att söka etablering av ett nytt Leaderliknande projekt för ytterligare tre år. Om så blir fallet avser vi att etablera ett generellt självfinansierat samarbete om företagande och lokal utveckling i ytterligare minst tre år. Vi anser att en sådan strategi kan skapa en långsiktig hållbar utveckling i Sveriges Mittregion, Mittland.

Projekttrappan

Fas 1	aug	2004 - juni 2007	(det vi nu söker finansiering för)
Fas 2	juli	2007 - juni 2010	(söker finansiering under nästa programperiod)
Fas 3	juli	2010 - juni 2013	(självfinansierat samarbete inom Mittland)

Projekt med vilka vi kommer att samarbeta

- Kvinnligt Resurscentrum i Sundsvall
- Framtid Ånge
- Våga Växa Västernorrland
- Bykistorna i Medelpad
- Härnösands stift Interreg. projekt Pilgrimsleder
- CPR – Mittpunktsregionerna i samverkan

2004-09-28